

Тема 8

Границя функції

Нехай функція $f(x)$ визначена в деякому околі $u(x_0)$ точки x_0 , крім, можливо, самої точки x_0 . Число A є **границею** функції $f(x)$ в точці x_0 , якщо для довільного числа $\varepsilon > 0$ існує число $\delta = \delta(\varepsilon) > 0$ таке, що для всіх $x \in u(x_0)$, які задовольняють нерівність $0 < |x - x_0| < \delta$, виконується нерівність $|f(x) - A| < \varepsilon$.

Позначення: $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = A$. (8.1)

Функція $y = f(x)$ при $x \rightarrow x_0$ є **нескінченно великою** (має границю ∞), якщо вона визначена в деякому околі $u(x_0)$ точки x_0 , крім, можливо, самої точки x_0 , і для довільного числа $M > 0$ існує таке $\delta = \delta(M) > 0$, що для всіх x , які задовольняють нерівність $0 < |x - x_0| < \delta$, виконується нерівність $|f(x)| > M$ $\left(\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = \infty \right)$. (8.2)

При $x \rightarrow \infty$ функція $y = f(x)$ є **нескінченно великою**, якщо для довільного числа $M > 0$ можна знайти таке число $N = N(M) > 0$, що для всіх x , які задовольняють нерівність $|x| > N$, виконується нерівність

$$|f(x)| > M \quad \left(\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = \infty \right) \quad (8.3)$$

Функція $\alpha(x)$ є **нескінченно малою** величиною при $x \rightarrow x_0$ ($x \rightarrow \infty$), якщо $\lim_{x \rightarrow x_0} \alpha(x) = 0$ $\left(\lim_{x \rightarrow \infty} \alpha(x) = 0 \right)$.

Деякі властивості нескінченно малих величин:

- 1) якщо при $x \rightarrow x_0$ ($x \rightarrow \infty$) $\alpha(x)$ - нескінченно мала, а $f(x)$ - нескінченно велика величина, то при $x \rightarrow x_0$ ($x \rightarrow \infty$) $\frac{1}{\alpha(x)}$ і $\frac{1}{f(x)}$ - відповідно нескінченно велика і нескінченно мала величини;
- 2) сума скінченного числа нескінченно малих величин є нескінченно малою величиною;
- 3) добуток обмеженої функції на нескінченно малу є нескінченно малою величиною;
- 4) частка від ділення нескінченно малої величини на функцію, яка має відмінну від нуля границю, є нескінченно малою величиною.

Якщо кожна з функцій $f(x)$ та $g(x)$ має скінчену границю при $x \rightarrow x_0$ ($x \rightarrow \infty$), то справедливі формули:

$$1) \lim cf(x) = c \lim f(x), \quad c = \text{const}; \quad (8.4)$$

$$2) \lim [f(x) \pm g(x)] = \lim f(x) \pm \lim g(x); \quad (8.5)$$

$$3) \lim [f(x) \cdot g(x)] = \lim f(x) \cdot \lim g(x); \quad (8.6)$$

$$4) \lim \frac{f(x)}{g(x)} = \frac{\lim f(x)}{\lim g(x)}; \quad \lim g(x) \neq 0. \quad (8.7)$$

При обчисленні границі використовують:

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\sin x}{x} = 1 - \text{перша визначна границя} \quad (8.8)$$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{x}\right)^x = e, \quad \lim_{\alpha \rightarrow 0} (1 + \alpha)^{\frac{1}{\alpha}} = e - \text{друга визначна границя} \quad (8.9), (8.10)$$

Число A є **границею функції** $y = f(x)$ **зліва** (лівою границею) в точці x_0 , якщо для будь-якого числа $\varepsilon > 0$ існує $\delta = \delta(\varepsilon) > 0$ таке, що при $x \in (x_0 - \delta; x_0)$ виконується

$$|f(x) - A| < \varepsilon \left(\lim_{x \rightarrow x_0 - 0} f(x) = f(x_0 - 0) = A \right) \quad (8.11)$$

Число B є **границею функції** $y = f(x)$ **справа** (правою границею) в точці x_0 , якщо для будь-якого числа $\varepsilon > 0$ існує $\delta = \delta(\varepsilon) > 0$ таке, що при $x \in (x_0, x_0 + \delta)$ виконується нерівність

$$|f(x) - B| < \varepsilon \left(\lim_{x \rightarrow x_0 + 0} f(x) = f(x_0 + 0) = B \right) \quad (8.12)$$

Ліва і права границі функції називаються **однобічними границями**.

Порівняння нескінченно малих величин:

Нехай $\alpha_1(x)$ і $\alpha_2(x)$ - нескінченно малі величини при $x \rightarrow x_0$, тоді:

- 1) якщо $\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{\alpha_1(x)}{\alpha_2(x)} = A \neq 0, A \in R$, то $\alpha_1(x)$ і $\alpha_2(x)$ є нескінченно малими одного порядку;
- 2) якщо $\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{\alpha_1(x)}{\alpha_2(x)} = 0$, то $\alpha_1(x)$ є нескінченно малою вищого порядку, ніж $\alpha_2(x)$;
- 3) якщо $\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{\alpha_1(x)}{\alpha_2(x)} = \infty$, то $\alpha_1(x)$ є нескінченно малою нижчого порядку, ніж $\alpha_2(x)$;
- 4) якщо $\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{\alpha_1(x)}{\alpha_2^k(x)} = A \neq 0, A \in R$, то $\alpha_1(x)$ є нескінченно малою k -го порядку відносно $\alpha_2(x)$;
- 5) якщо $\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{\alpha_1(x)}{\alpha_2(x)} = 1$, то $\alpha_1(x)$ і $\alpha_2(x)$ є еквівалентними нескінченно малими ($\alpha_1(x) \sim \alpha_2(x)$);
- 6) принцип заміни еквівалентними: якщо $\alpha_1(x) \sim \alpha_1^*(x), \alpha_2(x) \sim \alpha_2^*(x)$ при $x \rightarrow x_0$, то $\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{A \cdot \alpha_1(x)}{B \cdot \alpha_2(x)} = \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{A \cdot \alpha_1^*(x)}{B \cdot \alpha_2^*(x)}, \quad A, B - const.$

Часто зустрічаються такі еквівалентні нескінченно малі величини:

$$\sin \alpha \sim \alpha, \alpha \rightarrow 0$$

$$e^\alpha - 1 \sim \alpha, \alpha \rightarrow 0$$

$$\operatorname{tg} \alpha \sim \alpha, \alpha \rightarrow 0$$

$$a^\alpha - 1 \sim \alpha \ln a, \alpha \rightarrow 0$$

$$\arcsin \alpha \sim \alpha, \alpha \rightarrow 0$$

$$\operatorname{arctg} \alpha \sim \alpha, \alpha \rightarrow 0$$

$$1 - \cos \alpha \sim \frac{\alpha^2}{2}, \alpha \rightarrow 0$$

$$\log_a(1 + \alpha) \sim \alpha \log_a e, \alpha \rightarrow 0 \quad (8.13)$$

$$\ln(1 + \alpha) \sim \alpha, \alpha \rightarrow 0$$

$$(1 + \alpha)^k - 1 \sim k\alpha, \alpha \rightarrow 0, k > 0$$

Приклади розв'язання типових задач

Приклад 1.

Знайти: $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^4 + 2x - 1}{3x^4 - x^2 + 10x + 5}$.

Розв'язання.

Маємо невизначеність виду $\frac{\infty}{\infty}$.

Поділимо чисельник і знаменник дробу на x^4 :

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^4 + 2x - 1}{3x^4 - x^2 + 10x + 5} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{1 + \frac{2}{x^3} - \frac{1}{x^4}}{3 - \frac{1}{x^2} + \frac{10}{x^3} + \frac{5}{x^4}} = \frac{1}{3}.$$

Відповідь: $\frac{1}{3}$.

Приклад 2.

Знайти: $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^3 + 2x^2 - x - 2}{x^2 + 3x - 4}$.

Розв'язання.

Оскільки $\lim_{x \rightarrow 1} (x^3 + 2x^2 - x - 2) = 0$, $\lim_{x \rightarrow 1} (x^2 + 3x - 4) = 0$, то маємо невизначеність виду $\frac{0}{0}$.

Щоб розкрити невизначеність, розкладемо чисельник і знаменник на множники: $x^3 + 2x^2 - x - 2 = (x - 1)(x^2 + 3x + 2)$; $x^2 + 3x - 4 = (x - 1)(x + 4)$.

Маємо $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^3 + 2x^2 - x - 2}{x^2 + 3x - 4} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x - 1)(x^2 + 3x + 2)}{(x - 1)(x + 4)} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2 + 3x + 2}{x + 4} = \frac{6}{5}$.

Відповідь: $\frac{6}{5}$.

Приклад 3.

Знайти $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{\sqrt{x^2 + 5} - 3}{x - 2}$.

Розв'язання.

Тут невизначеність $\frac{0}{0}$. Позбудемось від ірраціональності чисельника:

$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{\sqrt{x^2 + 5} - 3}{x - 2} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{(\sqrt{x^2 + 5} - 3)(\sqrt{x^2 + 5} + 3)}{(x - 2)(\sqrt{x^2 + 5} + 3)} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{(x - 2)(x + 2)}{(x - 2)(\sqrt{x^2 + 5} + 3)} = \frac{2}{3}.$$

Відповідь: $\frac{2}{3}$.

Приклад 4.

Знайти: $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt[5]{(1+x)^4} - 1}{x}$.

Розв'язання.

Нехай $y^5 = x + 1$, тоді $\lim_{y \rightarrow 1} \frac{y^4 - 1}{y^5 - 1} = \lim_{y \rightarrow 1} \frac{y^3 + y^2 + y + 1}{y^4 + y^3 + y^2 + 2y + 4} = \frac{4}{5}$.

Цей результат можна дістати з еквівалентності $(1+x)^{\frac{4}{5}} - 1 \sim \frac{4}{5}x$.

Відповідь: $\frac{4}{5}$.

Приклад 5.

Знайти: $\lim_{x \rightarrow +\infty} (\sqrt{x^2 + 2x} - x)$.

Розв'язання.

Маємо невизначеність виду $\infty - \infty$.

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow +\infty} (\sqrt{x^2 + 2x} - x) &= \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{(\sqrt{x^2 + 2x} - x)(\sqrt{x^2 + 2x} + x)}{\sqrt{x^2 + 2x} + x} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x}{\sqrt{x^2 + 2x} + x} = \\ &= \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2}{\sqrt{1 + \frac{2}{x}} + 1} = 1 \end{aligned}$$

Відповідь: 1.

Приклад 6.

Знайти $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin 7x}{\sin 3x}$.

Розв'язання.

Невизначеність виду $\frac{0}{0}$ розкриємо за допомогою першої визначної границі (8.8):

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin 7x}{\sin 3x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\frac{\sin 7x}{7x} \cdot 7x}{\frac{\sin 3x}{3x} \cdot 3x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{7x}{3x} \cdot \frac{\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin 7x}{7x}}{\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin 3x}{3x}} = \frac{7}{3}.$$

Відповідь: $\frac{7}{3}$.

Приклад 7.

Знайти $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin 5x}{\ln(1+x)}$.

Розв'язання.

Оскільки $\sin 5x \sim 5x$, $\ln(1+x) \sim x$ при $x \rightarrow 0$, то $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin 5x}{\ln(1+x)} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{5x}{x} = 5$.

Відповідь: 5.

Приклад 8.

Знайти $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{2x}{2x-3} \right)^{2-5x}$.

Розв'язання.

Маємо невизначеність виду 1^∞ , яку розкриємо за допомогою другої визначної границі (8.9):

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{2x}{2x-3} \right)^{2-5x} &= \lim_{x \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{2x}{2x-3} - 1 \right)^{2-5x} = \lim_{x \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{2x - 2x + 3}{2x-3} \right)^{2-5x} = \\ &= \lim_{x \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{3}{2x-3} \right)^{2-5x} = \\ &= \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\left(1 + \frac{3}{2x-3} \right)^{\frac{2x-3}{3}} \right)^{\frac{3(2-5x)}{2x-3}} = \lim_{x \rightarrow \infty} e^{\frac{3(2-5x)}{2x-3}} = e^{\frac{-15}{2}} = \frac{1}{\sqrt{e^{15}}}. \end{aligned}$$

Відповідь: $\frac{1}{\sqrt{e^{15}}}$.

Приклад 9.

Знайти: $\lim_{x \rightarrow -\infty} \left(\frac{4x+3}{2x-5} \right)^{1+7x}$.

Розв'язання.

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \left(\frac{4x+3}{2x-5} \right)^{1+7x} = \lim_{x \rightarrow -\infty} 2^{1+7x} = 2^{-\infty} = 0.$$

Відповідь: 0

Приклад 10.

Знайти $\lim_{x \rightarrow 0} (\cos x)^{1/x^2}$.

Розв'язання

Маємо невизначеність типу 1^∞ . Щоб звести до другої визначної границі (8.10) використаємо формулу:

$$\lim_{\substack{x \rightarrow a \\ U \rightarrow 1 \\ V \rightarrow \infty}} U(x)^{V(x)} = e^{\lim_{x \rightarrow a} V(x) \cdot [U(x) - 1]}.$$

Тоді $\lim_{x \rightarrow 0} (\cos x)^{1/x^2} = e^{\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{x^2} (\cos x - 1)} = e^{-\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \cos x}{x^2}} = e^{-\frac{1}{2}}$

Відповідь: $e^{-\frac{1}{2}}$

Задачі

8.1. Знайти границі:

1) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{3 + 4x - x^3}{5x^3 + 7x + 2};$

2) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{4x^6 - x^3 + 2x}{2x^6 - 1};$

3) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2x + 3}{x + \sqrt[3]{x}};$

4) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x(x+1)(x+2)(x+3)(x+4)}{(2x+3)^5};$

5) $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{10x - 3}{2x^3 + 4x + 3};$

6) $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{2x^5 + 3x^3 - 4x}{3x^2 - 4x + 2}.$

8.2.

1) $\lim_{x \rightarrow 8} \frac{x - 8}{\sqrt[3]{x} - 2};$

2) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{3 - \sqrt{x+9}}{x};$

3) $\lim_{x \rightarrow 5} \frac{\sqrt{2x+1} - \sqrt{x+6}}{2x^2 - 7x - 15};$

4) $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 3x + 2}{\sqrt{5-x} - \sqrt{x+1}};$

5) $\lim_{x \rightarrow 5} \frac{\sqrt{x+4} - 3}{\sqrt{x-1} - 2};$

6) $\lim_{x \rightarrow 4} \frac{2 - \sqrt{x}}{\sqrt{6x+1} - 5}.$

8.3.

1) $\lim_{x \rightarrow -1} \frac{x^2 + x}{x + 1};$

2) $\lim_{x \rightarrow 3} \frac{x - 3}{x^2 - 8x + 15};$

3) $\lim_{t \rightarrow \frac{1}{2}} \frac{2t^2 + t - 1}{4(1 - t^2) - 3};$

4) $\lim_{x \rightarrow -2} \frac{3x^2 + 5x - 2}{5x^2 + 12x + 4};$

5) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^3 + x - 2}{x^3 - x^2 - x + 1};$

6) $\lim_{x \rightarrow -6} \frac{x^2 + 2x - 24}{2x^2 + 15x + 18}.$

8.4.

$$\begin{array}{ll}
1) \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{4}} \frac{\cos 2x}{\cos x - \sin x}; & 2) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin^2 x}{1 - \cos x}; \\
3) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin 5x}{6x}; & 4) \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{3}} \frac{\sin(x - \frac{\pi}{3})}{x - \frac{\pi}{3}}; \\
5) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos 6x - \cos 4x}{x^2}; & 6) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{1 + \cos x} - \sqrt{2}}{x^2}; \\
7) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{(\sqrt{x} - 1)\sin x}{x^2}; & 8) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{5 + \sin x} - \sqrt{5 - \sin x}}{x}; \\
9) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x \operatorname{tg} 3x}{\cos x - \cos^3 x}; & 10) \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{3}} \frac{1 - 2 \cos x}{\pi - 3x}.
\end{array}$$

8.5.

$$\begin{array}{ll}
1) \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x^3 + 3x^2}{x^2 + 1} - x \right); & 2) \lim_{x \rightarrow 1} \left(\frac{3}{1 - x^3} + \frac{1}{x - 1} \right); \\
3) \lim_{x \rightarrow 2} \left(\frac{2}{2x - x^2} + \frac{1}{x^2 - 3x + 2} \right); & 4) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{2x^2 - 3x - 1}{x^4 - 1}; \\
5) \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{2x^3}{4x^2 - 3} - \frac{2x^2}{4x + 3} \right); & 6) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{3\sqrt{x} + 8x^2 - 1}{x + \sin 5x}.
\end{array}$$

8.6.

$$\begin{array}{ll}
1) \lim_{x \rightarrow \infty} (\sqrt{x^2 - 1} - \sqrt{x^2 + 1}); & 2) \lim_{x \rightarrow \infty} (\sqrt{4x^4 + 13x^2 - 7} - 2x^2); \\
3) \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\sqrt[3]{(2x + 3)^2} - \sqrt[3]{(2x - 7)^2} \right); & 4) \lim_{x \rightarrow \pm \infty} x(\sqrt{x^2 + 1} - x); \\
5) \lim_{x \rightarrow \pm \infty} (\sqrt{4x^2 + 3x + 1} - \sqrt{4x^2 - 5x + 3}); & 6) \lim_{x \rightarrow \pm \infty} (\sqrt{(x + a)(x + b)} - x).
\end{array}$$

8.7.

$$\begin{array}{ll}
1) \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x - 1}{x + 3} \right)^{x+2}; & 2) \lim_{x \rightarrow 1} (7 - 6x)^{\frac{x}{3x-3}}; \\
3) \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x^2 + x + 1}{2x^2 - x + 1} \right)^{x^2}; & 4) \lim_{x \rightarrow \infty} (x + 3)[\ln(x + 1) - \ln(x - 2)]; \\
5) \lim_{x \rightarrow +\infty} (3x + 5)[\ln(x + 5) - \ln x]; & 6) \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} (1 + \operatorname{ctg} x)^{\operatorname{tg} x}; \\
7) \lim_{x \rightarrow 0} (1 + 3x^4)^{\frac{1}{\sin^2 x}}; & 8) \lim_{x \rightarrow 4\pi} (\cos x)^{\frac{1}{\operatorname{tg} x \sin 2x}};
\end{array}$$

$$9) \lim_{x \rightarrow 2} \left(\frac{\cos 2}{\cos x} \right)^{\frac{1}{x-2}}; \quad 10) \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x+a}{x+b} \right)^{x+c}.$$

8.8. Знайти однобічні границі функцій:

$$1) f(x) = \frac{1}{x + 2^{\frac{1}{x-3}}} \text{ при } x \rightarrow 3 \quad 2) f(x) = e^{\frac{1}{x-a}} \text{ при } x \rightarrow a.$$

8.9. Знайти границі:

$$\begin{aligned} 1) \lim_{x \rightarrow 0} x \operatorname{ctg} 5x; & \quad 2) \lim_{x \rightarrow 0} x^2 \left(4^{\frac{1}{x}} - 4^{\frac{1}{x+1}} \right); \\ 3) \lim_{x \rightarrow \infty} x \left(e^{\frac{1}{x}} - 1 \right); & \\ 4) \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \operatorname{tg}^2 x \left(\sqrt{2 \sin^2 x + 3 \sin x + 4} - \sqrt{\sin^2 x + 6 \sin x + 2} \right) & \\ 5) \lim_{x \rightarrow \infty} x^2 \left(1 - \cos \frac{1}{x} \right); & \quad 6) \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\cos \sqrt{x+1} - \cos \sqrt{x} \right); \\ 7) \lim_{x \rightarrow \infty} x \left(\operatorname{arctg} \frac{x+1}{x+2} - \frac{\pi}{4} \right); & \quad 8) \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\operatorname{arctg} \frac{x+1}{x+2} - \operatorname{arctg} \frac{x}{x+2} \right); \end{aligned}$$

8.10. Знайти границі:

$$\begin{aligned} 1) \lim_{x \rightarrow \pm 0} \frac{\sin x}{|x|}; & \quad 2) \lim_{t \rightarrow 0} \frac{t + \sin t}{t - \sin t}; \\ 3) \lim_{x \rightarrow \infty} \sin x; & \quad 4) \lim_{t \rightarrow \infty} t \left(\sqrt[t]{a} - 1 \right), \text{ де } t > 0; \\ 5) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^x - 1}{x \ln x}; & \quad 6) \lim_{\alpha \rightarrow 0} (2 - \cos \alpha)^{1/\sin^2 \alpha}; \\ 7) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{4^x - 4^{-x}}{2^{\sin x} - 1}; & \quad 8) \lim_{x \rightarrow -1} \frac{\sin 3(x+1)}{x^2 + 4x - 5}; \\ 9) \lim_{x \rightarrow 0} \log_{\cos x} (1 + x^2); & \quad 10) \lim_{x \rightarrow 1} (x^2 - 1) \log_{x^2} 2. \end{aligned}$$

8.11. Порівняти нескінченно малі при $x \rightarrow 0$:

$$\begin{aligned} 1) \alpha(x) &= x \ln(1+x), \quad \beta(x) = \sin x; \\ 2) \alpha(x) &= a^x - 1, \quad \beta(x) = x \ln a; \\ 3) \alpha(x) &= x^2 \sin^2 x, \quad \beta(x) = x \operatorname{tg} x; \\ 4) \alpha(x) &= \sqrt{1+x} - 1, \quad \beta(x) = \frac{1}{2} x; \\ 5) \alpha(x) &= 3^{\operatorname{tg} x} - 3^{-\operatorname{tg} x}, \quad \beta(x) = \sin^2 x; \\ 6) \alpha(x) &= (1+x)^m - 1, \quad \beta(x) = mx; \quad \text{де } m \in \mathbb{Q}^+. \end{aligned}$$

8.12. Використовуючи принцип заміни еквівалентними, обчисліть границі:

$$1) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{1+x^2} - 1}{1 - \cos x};$$

$$2) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1 + 3x \sin x)}{\operatorname{tg}(x^2)};$$

$$3) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1 + 2x)}{\beta x};$$

$$4) \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sin(e^{x-1} - 1)}{\ln x};$$

$$5) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt[n]{1 + \sin x} - 1}{\operatorname{tg} x};$$

$$6) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{1+x+x^2} - 1}{\sin 2x};$$

$$7) \lim_{x \rightarrow 2} \frac{\operatorname{arctg}(2-x) + \sin(x-2)^2}{x^2 - 4}; \quad 8) \lim_{x \rightarrow +0} \frac{2 \sin \sqrt{x^2 + \sqrt{x^3}} + \ln(1+x)}{x + \sqrt{x}\sqrt{x}};$$

$$9) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt[5]{(1+x)^3} - 1}{(1+x)\sqrt[3]{(1+x)^2} - 1};$$

$$10) \lim_{\alpha \rightarrow 0} \frac{(5^\alpha - 1)(4^\alpha - 1)}{(3^\alpha - 1)(6^\alpha - 1)}.$$

8.13. Довести, що при $x \rightarrow \frac{\pi}{2}$ функції $y = \frac{1}{\cos x} - \operatorname{tg} x$ і $y = \pi - 2x$ будуть нескінченно малими одного порядку. Чи будуть вони еквівалентними?

8.14. Довести, що при $x \rightarrow 0$ нескінченно малі величини $e^{2x} - e^x$ і $\sin 2x - \sin x$ будуть еквівалентними.

8.15. Знайти $\lim_{x \rightarrow -1} \frac{\sqrt{\pi} - \sqrt{\arccos x}}{\sqrt{x+1}}.$

8.16. Через кінці і середину дуги AB кола проведені дотичні, а точки A і B з'єднанні хордою. Довести, що відношення площ двох трикутників, що утворилися, прямує до 4 при необмеженому зменшенні дуги AB .